

Adam Macko: 198X

V Univerzitnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) sa dňa 5. decembra 2023 konala vernisáž výtvarných diel Adama Macka – predstaviteľa nastupujúcej generácie umelcov-pedagógov pôsobiacich na Katedre výtvarnej výchovy a umenia Filozofickej fakulty PU. Názov výstavy 198X symbolizuje rok narodenia autora (1989), pričom X v názve nás upozorňuje, že celospoločenské zmeny, ktoré prišli s týmto rokom, nie sú stále dovŕšené, skôr naopak...

Individuálna výstava Adama Macka V Univerzitnej knižnici PU predstavuje prierez jeho tvorbou sústredený najmä na závesné diela, v ktorých autor skúma hybridný potenciál klasického média pre model stotožňujúci výklad pojmu telo (body – stavba) s telesnosťou produkcie. Koncept tvorby tu funguje ako vrstvenie exaltovaných maliarskych a intermediálnych postupov. Vo vystavených dielach autor tematizuje svoj dlhodobý výskum – otázky manipulácie, prevodu telesnosti do anatomických kvalít média a jeho premeny na hranu toho, čo vnímame ako konvenčný výtvarný záznam. Ako východiská používa fotografie tvárových deformít, ktoré vytvárajú priestor pre polemiku o ploche, geste, povrchu, hmote a ich vzájomných vzťahoch – v metafyzickej rovine o trvácnosti a konečnosti fyzických kvalít. V zdôrazňovaní imaterializmu, mobility a potenciality („nové obrazy“) sa akcentujú biopolitika a biomoc. Pre vnímanie tela a telesnosti touto optikou autor používa pojem opustené telo. Ako reakciu na tento fenomén premostňuje filozofiu s umením, spochybňuje estetickú autonómiu, akcentuje dematerializáciu, deskiling a miestnu špecifikáciu, nomádstvo, čím tvorí diela, ktoré vyhodnocujú proces, nie výsledok.

Tvorbu Adama Macka predstavil návštevníkom vernisáže kurátor výstavy – výtvarník a vysokoškolský pedagóg PU – Mgr. art. Vladimír Ganaj, ArtD.: *„Zaujatosť telesnosťou a gestickou fyzickou manipuláciou reality vychádza priamo z povahy autora, brutálnosť obrazov chvíľami pôsobí, akoby neboli maľované farbou, ale časťami vlastného tela a telesnými tekutinami, zároveň paradoxne využívajúc kultivované nápoje ako káva a alkohol. Macko vníma podivnosť ako hodnotu samu osebe, podivnosť je však nesprávne slovo, skôr ide o prosté autentické zobrazenie hnusu a deformácie (kontrastne však jeho obrazy v istom zmysle vyžarujú až renesančnú harmóniu). Tento kontrast medzi sladkou krásou a agresívnou surovosťou by som označil za základný kameň jeho poetiky.“*

Výstava potrvá do 22.2.2024.

* * * * *

Mgr. art. Adam Macko, ArtD. (*1989, Levoča) je vizuálny umelec a kurátor. V roku 2021 obhájil dizertačnú prácu na tému *Hybridný potenciál maľby* na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. V umeleckej teórii sa venuje inštitucionálnej fragmentácii, posthumanistickým teóriám telesnosti a periférnej tvorbe umeleckých komunít. Je programovým riaditeľom v nezávislej galérii EQO v Spišskom Hrhove. Kurátorsky pripravil projekty pre viaceré inštitúcie (Galéria umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi, Šopa & Východoslovenská galéria v Košiciach, Industria v Brne, Schemnitz Gallery v Banskej Štiavnici či artfair The Others v Turíne). V súčasnosti pôsobí na Inštitúte hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove ako odborný asistent a ako kurátor súčasného umenia (kunsthistorik) Krajskej galérie v Prešove.

Ing. Peter Haľko

Foto: UK PU